

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ
з дисципліни
«Теорія держави і права»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Курс: II

Спеціальність: 081 Право

Освітньо-професійна програма: Право

Форма проведення: письмова. Екзамен у формі тестування з теоретичним завданням

Тривалість проведення: 2 год

Максимальна кількість балів: 12 балів

Критерії оцінювання:

1. Тестові завдання оцінюються в 0 або 0,3 бала: 0,3 бала – за умови правильної відповіді; 0 балів – якщо відповідь неправильна, зазначено більше однієї відповіді або відповідь не надано. Усього – 20 тестових завдань. Максимальна кількість балів за тестову частину – 6 балів.
2. Теоретичне завдання передбачають розгорнуту відповідь на два питання. Відповідь на одне питання оцінюється від 0 до 3 балів. Максимальна кількість балів за теоретичне завдання – 6 балів.

Критерії оцінювання теоретичних завдань

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
3	Завдання виконане в повному обсязі; студент/студентка має системні, дієві знання, володіє понятійним апаратом; відповідь вичерпна, логічна й аргументована; істотних помилок немає
2	Відповідь загалом повна, але містить окремі неточності або незначні помилки; студент/студентка демонструє достатній рівень обізнаності та здатність використовувати потрібний матеріал
1	Відповідь поверхнева; наявні труднощі у використанні понятійного апарату; логічні зв'язки між елементами відповіді неповні або недостатньо послідовні
0	Не виявлено розуміння матеріалу; знання фрагментарні; допущено грубі помилки або обсяг виконаного завдання становить менше 20% необхідного змісту

Перелік питань, які виносяться на екзамен:

1. Теорія держави і права як юридична наука, її предмет, методологія та функції.
2. Теорія держави і права в системі юридичних наук та її значення для підготовки правника.
3. Походження держави і права: основні теорії, їх зміст та значення.
4. Публічна влада в первісній общині. Загальні закономірності виникнення держави.
5. Нормативне регулювання в первісному суспільстві. Загальні закономірності виникнення права.
6. Поняття, ознаки, сутність і соціальне призначення держави.
7. Державна влада: поняття, ознаки, легітимність та способи здійснення.
8. Типологія держави: формаційний, цивілізаційний та інші підходи.
9. Державний суверенітет: поняття, ознаки, види та гарантії.
10. Народний суверенітет і національний суверенітет: співвідношення та значення.
11. Поняття та класифікація функцій держави.
12. Функції сучасної держави: внутрішні та зовнішні напрями діяльності.
13. Правові й організаційні форми здійснення функцій держави.
14. Форма держави: поняття, структура та елементи.
15. Форма державного правління: монархія, республіка та їх різновиди.
16. Форма державного устрою: унітарна держава, федерація, конфедерація.
17. Державний режим: поняття, ознаки та різновиди.
18. Механізм держави: поняття, структура та співвідношення з державним апаратом.
19. Державний апарат: поняття, ознаки, принципи організації та діяльності.
20. Орган державної влади: поняття, ознаки та класифікація.
21. Державна служба, державний службовець і посадова особа.
22. Принцип поділу влади та механізм стримувань і противаг.
23. Законодавча, виконавча та судова влада: загальна характеристика і взаємодія.
24. Народовладдя: поняття, принципи та форми здійснення.
25. Пряма та представницька демократія: сутність, переваги та обмеження.
26. Вибори і референдум як інститути демократії.
27. Основні сучасні концепції держави: правова, соціальна, демократична держава.
28. Держава і громадянське суспільство: взаємодія та межі втручання держави.
29. Держава у політичній системі суспільства.
30. Політичні партії, громадські об'єднання, засоби масової інформації у політичній системі.
31. Поняття «право» в юридичній науці. Право як соціальний регулятор.
32. Основні підходи до праворозуміння: природно-правовий, позитивістський, соціологічний, психологічний та інші.
33. Поняття, ознаки, сутність і соціальна цінність права.
34. Функції права та їх класифікація.

35. Принципи права: поняття, ознаки, види і значення.
36. Основоположні принципи права та принцип верховенства права.
37. Соціальні норми: поняття, загальні риси, види та місце норм права серед них.
38. Право і мораль: спільні риси, відмінності та взаємодія.
39. Право і релігійні, корпоративні, звичаєві та технічні норми.
40. Джерела (форми) права: поняття та класифікація.
41. Нормативно-правовий акт як основне джерело права в Україні.
42. Нормативно-правовий договір, правовий звичай, судовий прецедент і правова доктрина.
43. Нормативно-правовий акт: поняття, ознаки, види та юридична сила.
44. Закон: поняття, ознаки, види. Кодекс як особливий різновид закону.
45. Дія нормативно-правових актів у часі, просторі та за колом осіб.
46. Систематизація нормативно-правових актів: облік, інкорпорація, консолідація, кодифікація.
47. Система права: поняття, структура та елементи.
48. Галузі, підгалузі, інститути права та норми права.
49. Публічне і приватне право. Матеріальне і процесуальне право.
50. Система законодавства та її співвідношення із системою права.
51. Співвідношення національного і міжнародного права.
52. Норма права: поняття, ознаки, структура та способи викладу.
53. Гіпотеза, диспозиція, санкція як елементи структури норми права.
54. Класифікація норм права. Спеціалізовані норми права.
55. Правосвідомість: поняття, структура, функції та види.
56. Правова культура суспільства і правова культура особистості.
57. Деформації правосвідомості: правовий нігілізм, інфантилізм, ідеалізм, популізм.
58. Реалізація норм права: поняття та форми.
59. Застосування норм права як особлива форма їх реалізації.
60. Стадії та принципи застосування норм права. Акти правозастосування.
61. Тлумачення норм права: поняття, способи, види та акти тлумачення.
62. Правові відносини: поняття, ознаки, структура та види.
63. Суб'єкти правових відносин. Правосуб'єктність, правоздатність, дієздатність, деліктоздатність.
64. Суб'єктивні права, юридичні обов'язки та об'єкти правових відносин.
65. Юридичні факти та фактичний склад.
66. Правомірна поведінка: поняття, ознаки, види та мотиви.
67. Правопорушення: поняття, ознаки, склад і види.
68. Юридична відповідальність: поняття, підстави, принципи, функції та види.
69. Законність, правопорядок і дисципліна: поняття та співвідношення.
70. Правове регулювання: поняття, предмет, методи, способи, типи та правовий режим.
71. Механізм правового регулювання та його елементи.
72. Правовий статус особи: поняття, структура та види.
73. Права людини: поняття, покоління, види та гарантії.

74. Національні та міжнародні гарантії прав людини. Обов'язки держави у сфері прав людини.
75. Правотворчість: поняття, принципи, види та стадії.
76. Нормотворча і законодавча техніка. Юридична термінологія.
77. Законодавчий процес: поняття, стадії та суб'єкти.
78. Суспільна безпека: поняття, гарантії та правові засади забезпечення.
79. Правоохоронна система: поняття, ознаки, структура та функції.
80. Демократія, самоврядування та громадянська участь у сучасній державі.

Розглянуто і затверджено на засіданні
циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства
Протокол від 08 квітня 2026 року № 4

Голова циклової комісії

Юлія РЯБОКОНЬ

Екзаменатор

Олексій КАПЛУНОВ